

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1013

02.07.2021

Міністру фінансів України

МАРЧЕНКУ С.М.

Шановний Сергію Михайловичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Аліксійчука О. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 2 липня 2021 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 355-24/62

"17" 06 2021 р.

Прем'єр – міністрові України
Шмигалю Д.А.

✓ Міністру фінансів України
Марченку С.М.

Міністру освіти та науки України
Шкарлету С.М.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

в порядку ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»
щодо перерахування освітньої субвенції
для Сарненської міської територіальної громади

*Шановні Денисе Анатолійовичу, Сергію Михайловичу та Сергію
Миколайовичу!*

До мене як народного депутата України, обраного в одномандатному виборчому окрузі 154, звернулась Сарненська районна державна адміністрація щодо ситуацією, яка склалася з недостатністю коштів на оплату праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти Сарненської територіальної громади.

Розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на 2021 рік здійснюється відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» та формулою розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, зміни до якої затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 209. Дана формула розподілу освітньої субвенції, має на меті забезпечити об'єктивний, справедливий розподіл коштів між місцевими бюджетами для фінансування заробітної плати педагогічних працівників.

Однак, заявником зазначено, що застосування під час розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами на 2021 рік таких показників як чисельність населення, в тому числі сільського, площа території відповідної територіальної громади, щільність учнів тощо, які передбачені визначеною формулою розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2021 № 209, не завжди відповідають показникам, які необхідні для визначення фонду оплати праці вчителів та інших педпрацівників відповідних закладів загальної середньої освіти.

Варто зазначити, що відповідно до затверджених змін до формули освітньої субвенції, Сарненська міська територіальна громада має бути віднесена до великих територіальних громад з чисельністю населення більше 40 тис. жителів, щільністю населення понад 50 жителів на 1 км² та кількістю сільського

населення більше 25%. При цьому на 2021 рік розрахункова наповнюваність класів становить 21 учнів на клас для таких громад. У Сарненській територіальній громаді проживає 56% сільського населення та фактична наповнюваність класів у 2021 році становить 19,7 учнів.

Окрім цього, висока щільність населення у громаді спричинена не тільки високим відсотком міського населення, а й високою щільністю населення саме у сільських населених пунктах внаслідок покращення демографічних показників, в тому числі високою народжуваністю дітей. Таким чином, у сільських населених пунктах з високою щільністю населення складається критична ситуація з нестачею коштів на заробітну плату для вчителів.

Слід вказати на те, що у формулі 2021 року обсяг розрахунку освітньої субвенції для міських громад з великою кількістю сільського населення здійснюється відповідно до показника РНК (розрахункової наповнюваності класів), що застосовується для великої міської громади, тому педагоги сільських закладів освіти в межах міських громад перебувають в нерівних умовах з вчителями шкіл виключно сільських громад, так як змінами до формули розрахунок РНК передбачений для громад із чисельністю від 40 тис. жителів до 70 тис. з кількістю сільського населення до 10%, від 10% до 25% та більше 25%. При обрахунку обсягу освітньої субвенції для Сарненської територіальної громади врахований показник РНК для громад із чисельністю від 40 тис. жителів до 70 тис. кількістю сільського населення більше 25%, хоча фактично кількість сільського населення даної громади має значно вищий показник – 56%. У Сарненській територіальній громаді – 8 міських заклади освіти, у яких навчається 4608 учнів та 27 сільських із загальною кількістю учнів – 6407.

При формульному розрахунку освітньої субвенції враховуються такі коефіцієнти приведення кількості ставок $K_{іпп}$ (до якого входять педагогічні працівники, які не проводять уроків: практичні психологи, соціальні педагоги, керівники, заступники керівників, вихователі груп продовженого дня, керівники гуртків):

- для територіальних громад із чисельністю населення до 40,0 тис.ос. – 0,484,
- для територіальних громад з чисельністю населення більш як 40,0 тис.ос – 0,199.

Розрахований обсяг державної освітньої субвенції з урахуванням показника $K_{іпп}$ 0,199 для малих територіальних громад враховує можливість введення всіх необхідних педагогічних штатних одиниць відповідно до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти, затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки 06.12.2010 № 1205.

Заявником зазначено, що розрахунок обсягу субвенції за коефіцієнтом приведення кількості ставок $K_{іпп}$ для великих територіальних громад, у яких більша частина школярів навчається саме у міських школах з великою кількістю учнів передбачає можливість забезпечення всіма необхідними педагогічними спеціалістами, однак не враховує особливості середніх та великих громад, де велика кількість учнів громади навчається у сільських школах із значно меншою кількістю школярів. Водночас усі школи для організації повноцінного навчально-виховного процесу мають бути забезпечені відповідними штатними одиницями, формування яких здійснюється відповідно до Типових штатних

нормативів закладів загальної середньої освіти, затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки 06.12.2010 № 1205.

Варто зазначити, що сільських закладів освіти Сарненської територіальної громади - 27, тоді як міських – 8. У свою чергу це створює проблемну ситуацію із забезпеченістю кількістю педагогічних працівників, які організовують навчальний процес у сільських школах даної громади з середньою наповненістю 17,5 учнів у класі, а це значно вищий показник наповнюваності класів у порівнянні з сільськими школами інших громад України в цілому.

З огляду на розрахунок освітньої субвенції для Сарненської громади, який враховує коефіцієнти приведення кількості ставок $K_{іпп}$ для інших педагогічних працівників для територіальних громад із чисельністю населення до 40,0 тис. осіб – 0,484, можна дійти до висновку, що попри проведення заходів оптимізації шкільної мережі Сарненської громади, буде потрібно у 27 сільських закладах освіти провести скорочення більше 50% педагогічних працівників (практичних психологів, соціальних педагогів, заступників керівників, вихователів груп продовженого дня, керівників гуртків), оскільки для них передбачено фінансування заробітної плати у 2,5 рази менше, ніж у малих громадах, що у свою чергу суперечить чинному законодавству в галузі освіти та призведе до соціальної напруги серед педагогічної спільноти.

Окрім цього, за параметрами територіальних громад, до великих належать територіальні громади з мінімальною чисельністю населення 70 тис. осіб. Однак, у формульному розрахунку освітньої субвенції для середніх громад із чисельністю населення від 40 до 70 тис. осіб коефіцієнт $K_{іпп}$ застосовано як для великих територіальних громад.

Заявник дійшов до висновку, що враховані у формулі обсягу державної освітньої субвенції для Сарненської територіальної громади на 2021 рік містять:

- завищений показник розрахункової наповнюваності учнів у класі;
- занижений коефіцієнт приведення кількості ставок $K_{іпп}$;
- прирівнення Сарненської територіальної громади з високим відсотком сільського населення до великих територіальних громад з більшою кількістю міського населення.

Таким чином, ситуація, що склалася, призводить до дефіциту заробітної плати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти Сарненської територіальної громади, який становить близько 36 млн. грн.

Поточний формульний розрахунок освітньої субвенції змушує органи місцевого самоврядування не тільки здійснювати заходи щодо оптимізації шкільної мереж та може в подальшому безвихідно спонукати до неправомірних рішень, які суперечать чинному законодавству в галузі освіти та призведуть до соціальної напруги серед педагогічної спільноти, наприклад:

- зменшення надбавок за престижність педагогічної праці до мінімальних показників 5-10%, натомість Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 р. № 373 з метою підвищення престижності праці педагогічних працівників передбачено надбавки в розмірі до 30%. Зниження надбавки позбавляє законного права педагогічних працівників отримувати гідну оплату праці;

- не виплата доплат за завідування кабінетами та майстернями;
- не проведення заміни тимчасово відсутніх учителів;

- несвоєчасна виплата заробітної плати;
- схиляння педагогічних працівників до вимушених відпусток без збереження заробітної плати;
- зменшення кількості штатних педагогічних працівників.

Дана ситуація викликає соціальне збурення педагогів закладів загальної середньої освіти та жителів Сарненської територіальної громади, загрожує зривом освітнього процесу, нівелює державну політику в галузі освіти щодо підвищення соціального статусу освітян та продовження упровадження освітніх реформ.

З метою забезпечення виплати заробітної плати педагогічним працівникам Сарненської територіальної громади в повному обсязі та недопущення зриву навчального процесу заявником було надано вищезазначені пропозиції щодо збільшення освітньої субвенції для Сарненської територіальної громади на суму 42 млн. грн.

Враховуючи вищевикладене, керуючись ст. 86 Конституції України, ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України», -

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути даний запит та надати офіційну відповідь з наступних питань.
2. Провести перерахунок освітньої субвенції для Сарненської міської територіальної громади відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 17.03.2021 року №209 «Про внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» за коефіцієнтом фактичної розрахункової наповнюваності класів – 19,7
3. У формульному розрахунку освітньої субвенції для середніх громад із чисельністю населення від 40 до 70 тис. осіб з великою кількістю сільського населення, більше 50 %, розглянути можливість застосування коефіцієнту $K_{іпп}$ як для малих територіальних громад або застосування коефіцієнту для середніх громад.
4. Для визначення розрахункової наповнюваності класів у формулі розрахунку обсягу освітньої субвенції для територіальних громад із кількістю жителів більше 40 тисяч осіб розглянути можливість врахування частку сільського населення: менше 10% - від 10% до 25%, від 25% до 50% - більше 50%.
5. Вжити усіх можливих заходів, в межах повноважень, визначених чинним законодавством України, для вирішення проблеми нестачі коштів на оплату праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та недопущення таких ситуацій в подальшому не тільки в окремих регіонах, але в в Україні в цілому.

Відповідь надати заявнику та мені у встановлений законодавством 15-ти денний термін на адресу: 01108, м. Київ, Грушевського, 5.

З повагою
народний депутат України

О.В. Аліксійчук
(посвідчення № 355)